

Szerkesztőség

Arad, Atsev-palota

Kiadóhivatal

Batv. Regula Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Égész évre ... 300 Lei
Fél évre ... 300 Lei
Negyed évre ... 150 Lei
Havonta ... 50 Lei

Hirdetések díjazás szerint.

Megjelenik naponta reggel.

gyes szám ára 3 lej. vasárnap
4 lej. Bucurestiben 50 baniva
több.

Fojtogatja torzunkat

a drágaság és úgy várjuk, hogy kétségbeesett felajdulásunkat meghallja már valaki. Az elmúlt esztendő drágaság-skálája erős tréning volt és valahogy már bele is edződünk a fantasztikus árakba. De a mostani rekordjavítási kísérleteket már a mi erős tréningünk sem bírja el. A háziasszonyok már rétegnek a piac szótól és elszörnyülködnek a tojás, tej, vaj és egyéb elsőrendűen fontos élelmiszerek mai árain. Mintha visszatérni volna a békekötés utáni ötödik esztendőben a háborús évek minden nyomorúsága, szenvedése és szemérmelensége, amikor a legerősebb hatósági ellenőrzés mellett is tobzódott a drágaság és az elárúsítók nem kérhettek olyan magas árat, amit a vevők fogcsikorgatva meg nem fizettek volna. Ehhez hasonló a mai helyzet is, a piaci árak feltartóztatlanul szállnak fölfelé, mintha csak kemény arcúcsapást akarnának adni a konszolidációnak a béketörekvésnek és a normális állapotokhoz való visszatérésnek.

Azok, akik figyelemmel kísérték az elmúlt hetek piaci árait, arra a megállapításra juthattak,

hogyan az összetorlódtott ünnepek alatt nagyon kis mértékben történt álmiszerbehozatal. Természetszerűleg a nagyobb kereslet és a gyengébb kínálat következtében emelkedtek az árak. Az ünnepek alatt az őstermelők maguk használják fel a máskor eladásra szánt élelmiszereket. Karácsony és újév táján a falu is sütt-főz, a termelők igazán nem fontos, hogy fölös leges készletét behozza a városba, elhagyaszta azt maga is odahaza. Ezt a helyzetet azután a városi árusítók a maguk javára használták fel és egy kissé elkezdtek emelni. A kis emelés a gyenge felhozattal mellett nagy emeléséssé lépett elő, a városi lakosság pedig bosszankodott és megfizette a magas árakat, mert enni végül is mégis csak kell.

Most azután a lakosság arra a kelfemetlen meglepetésre ébredt, hogy az ünnepek alatt magas árak állandósulni akarnak. Az étel miszerbehozatal ma már olyan normálisan történik, akárcsak az ünnepek előtt, azonban az akkori és a mostani árak között sok százaléknyi különbség van. Az ünnepek alatt kialakult magas árak érvényben igyekeznek maradni. Se a ter-

melőnek, se a piaci elárúsítónak, se a hatóságnak nem jut eszébe, hogy utját állja ennek a drágulási folyamatnak. Most már az ünnepek után vagyunk, a falu népe is véget vetett a mulatozásnak és ismét behozza a tejet, tojást, vajat, baromfit és egyéb fontos élelmiszert a városi piacra, csakugy mint azelőtt. Miért nem mennék

vissza a hirtelen magasra szökött árak?

Ugy érezzük, hogy itt valaminek történni kell. Ugy gondoljuk, hogy valamilyen vaskéznek csatogó acélpölvővel le kell nyeseenie az ég felé törő drágaság fájának a koronáját. Várjuk, hogy ez a vaskéz a rendőrprefektus lesz.

A kisantant konferencia eredményei.

Magyar kölcsön ügye. Duca külügyminiszter nyilatkozata

Belgrádból jelentik: A kisantantkonferencia szombaton végződött be. A konferencia megkezdése előtt felolvasták Millerand francia köztársasági elnök levelét, a melyben üdvözli a kisantant képviselőit és sok szerencsét kíván a tanácskozáshoz. Hangsúlyozza a kisantant és Franciaország közötti jóviszonyt, amely garanciája Középeurópa békéjének.

A fumei kérdés.)

Az utolsó napon megoldást nyert az évek óta liuzódó fumei kérdés Poincare francia miniszter elnök tanácsára Jugoszlávia elismerte Fiumének olasz részről történt annektálását és ennek ellenértékeképpen megkapta a Baross kikötőt, a Delta kikötőt és a Bianchini mólót, azonkívül bizo-

nyos koncessziókat a fumei kikötő használatára. Olaszország biztosítja ennek ellenében Jugoszlávia területi integritását és kötelezi magát támadás esetén egész haderejével Jugoszlávia segítségére sietni.

Románia és a magyar kölcsön

A magyar kölcsön ügyében elhatározták, hogy a fennálló akadályok elhárítása esetén hozzáfutnak a kölcsönhöz. Hír szerint a román kormány a magyar kölcsön engedélyezése fejében új követelésekkel akar előállni. Arról van szó, hogy Románia előre biztosítani kívánja magát afelől, hogy a magyarországi román megszállás katonai költségeit annakidején Magyarországi jóvátételi számlán tartozik megtéríteni és hogy a kom-

A film tudomány szolgálatában

(Orvosi műtétek, szülések, a belső szervek működése filmen. Az Einstein film.)

Irta: Dr. Ujhelyi József.

Amikor 26 évvel ezelőtt az első filmek megjelentek, a publikumnak szellemileg magasabb fokon álló rétege volt az, amely a legnagyobb skepticizmussal fogadta az új találmányt. Ebben az időben kizárólagosan a szórakoztatás volt a filmek célja. Azóta a film hatalmas átalakuláson ment keresztül és a tökéletesség egy olyan fokát érte el, amely joggal magára vonta az egész publikum állandó érdeklődését. S ma már nemcsak mint szórakoztató tényező szerepel a film, hanem jelentős tényező lett a tudomány és művészet továbbfejlesztésében és fejlesztésében. Tárgyának megfelelően e helyen kizárólag azzal akarok foglalkozni, milyen szerepe van a filmnek a mai tudományos munkálkodás, tudományos előrehaladás terén

és a tudományos kutatások eredményeinek terjesztésében.

Tartó filmek. A filmtermékek legújabb produktumai közé tartoznak az ugynevezett tartó filmek. Már eddig is meghonosodott, hogy a mozikkban bizonyos tanulságos filmeket vetítettek a rendez előadások keretében a műsor kiegészítése gyanánt. Ilyen felvételeket készítettek pl. a Deming- és Decla bioskop, amelyek a tanulságos tárgyat szórakoztató formában hozták a közönség elé. A „tartó” filmek különböznek a „tanulságos” filmekről abban, hogy nem az egész nagyközönség, hanem annak csak egy része: szakemberek, szaktudósok és tanulóik számára készültek, nem mutogatják őket a mozikkban és a szórakoztató momentum teljes kihagyásával kizárólagos céljuk a tanítás. És erre a célra szerfőltt alkalmas eszköznek bizonyult már is a film. Az ember ugyanis — hogy biológiai kifejezéssel éljék — inkább szem-, mint fülhallat. Ez azt jelenti,

hogyan a látottakat sokkal könnyebben jegyzi meg, sokkal könnyebben fogja fel és rögzíti, mint a hallottakat. A látóérzék sokkal mélyebb és marandóbb benyomásokat közvetít, mint a halló és ezek a benyomások a lélekre is közvetlenebb — hosszabb vagy rövidebb ideig tartó — ingert gyakorolnak. Ezzel a biológiai sajátosságai magyarázható, hogy a filmek sokkal szemléltetőbbek és marandóbban tudják közvetíteni és terjeszteni a tudományt, mint például egy előadás vagy egy könyv. Állításomat néhány példával illusztrálom.

A orvosok eddig úgy tanulták a sebészetet, hogy jelen voltak mint nézők a műtéteknél. Amit ott hon a könyvből megtanultak, itt gyakorlati kivitelben látták. Már most tessék elképzelni, mit láthatott a műtétből egy orvos, ha a műtétben egyszerre négyszázan vagy még többen akarták megfigyelni ugyanazt a műtétet. A hely elosztása lehetetlenné tette, hogy mindenki a műtét minden egyes

fázisát egyformán láthassa. Ezzel szemben vegyük, hogy néz ki az akkor, amikor módunkban áll ezt a műtétet filmre venni és egyszerűen a filmet a orvosoknak levetíteni. A film segítségével minden orvos egyszerre láthatja a műtét minden egyes fázisát megfigyelve és még sokkal élesebben, mint a természetben.

Vagy: valaki egy új módszert talált fel egy bizonyos műtét elvégzésére. Lakoztatta ezt egy szaklapban és ennek nyomán megkísérelte ezt a műtétet egy másik országban egy operatőr utánna csinálni. Ha technikailag nehéz a műtét kivitele, esetleg nem is tudja megcsinálni, vagy nem a szerző intencióinak megfelelően csinálja meg. Ezzel szemben, ha módjában áll a műtét technikai kivitelét filmre, annak minden egyes részletében maga előtt látnia és a szöveg utasításait is figyelembe venni, mennyivel könnyebb az illető helyzete. A film szemlélete közben sokkal könnyebben támad

minista Budapest megszállásakor rekvirált anyagok értéke ebbe az összegbe nem tudható be.

Duca külügyminiszter nyilatkozata.

Duca külügyminiszter a sajtó képviselőinek a konferencia eredményéről a következőket mondotta:

— A magyar kölcsön egyébként vannak még nehézségek. Mi ezeket részletesen megvitatjuk. Mondhatom, igen gyorsan megegyeztünk azok felett a megalkásokról, amelyet létre kell hozni, hogy ezek a nehézségek kiküszöböltesse. Románia az Oroszországgal való közeli kapcsolatában speciális magatartása van, még pedig földrajzi helyzet valamint a Moszkva és Bucarest között levő fontos kérdések miatt jelentős tárgyalások előtt állunk a szovjet kiküldetésével. Reméljük és kívánjuk, hogy a tanácskozások szerencsésen végződnek, hogy jó szomszédi viszony állhasson fenn.

Duca kijelentette még, hogy a kisantant államai az angol jegyzékre külön-külön válaszolnak, még pedig tagadóan. Arra a hozzá intézett kérdésre, hogy mik a magyar kölcsön garanciái, Duca ezt válaszolta:

— Ezt nem tudom megmondani.

— Arad költségvetését Bucurestibe vitték. Dr. Robu János aradi főpolgármester és Olariu István pénzügyi tanácsos tegnap este Bucurestibe utaztak és magukkal vitték Arad város költségvetését jóváhagyás végett a belügyminiszterhez.

valakinek új ötlete a műtét kivételéhez, mint olvasás közben és ezáltal a film lényeges szerepet játszhatik a tudomány továbbfejlesztésében is.

Orvostudományi filmek. Németországban az Ufa filmgyár foglalkozik tudományos filmek előállításával. Az első tudományos filmek a természet és orvostudomány köréből készültek, sőt az Ufa az orvosi filmek készítésére külön alosztályt szervezett, amelynek vezetője Thomalla dr. Ez az alosztály ezideig már egész sereg filmet állított elő. Így felvételek készültek a vér összetételéről, a gyomor és tüdők kóros működéséről, a bémulási jelenségekről, mérgezésekről a békán, a szem betegségeiről stb.

A klinikai szakok közül a sebészet és szülészet köréből készült a legtöbb felvétel, amelyek dr. von Rothe eljárása alapján készültek. A múlt évi és az idei berlini sebészkonferenciákon magammal is alkalmam volt több ilyen filmet látni. Ezek közül felemlítem a prof. Fedor Krause, a világhírű agysebészről készült filmeket, amelyekben agyi daganatok eltávolítását végzi. A professzor e fil-

Tömeges áttérések Arad megyében.

(A baptista vallás térfigyelése. — „Jók akarunk ezután lenni.”)

(Saját tudósítónktól.) Ma délután egy kis csoport vonta magára a figyelmet az aradi polgármesteri hivatal előszobájában. A csoport tagjai vidéki román földművesek voltak, akik azért jöttek a városba, hogy a polgármesteri hivatalban bejelentésük a baptista hitre való áttérésüket. Érdeklődésünkre megmondták, hogy nap-nap után jelentkeznek, főleg földművesek átérésüket bejelenteni. Maga az áttérés nem keleti annyira fel az érdeklődést, mert a vállalkosok meg lehetőséget mindennapi, inkább az a tény kell feltüntetni, hogy éppen a legkevésbé ismert és elterjedt vallásra térnek át. Beszélgetésbe elegedtünk a csoport néhány tagjával és természetesen mindjárt az áttérés oka iránt érdeklődtünk.

— **Jók akarunk ezután lenni.** Nem akarjuk ismerni a bosszúállást, az emberi szenvedélyeket és eleget akarunk tenni a biblia szavának: — Szeresd embertársadat, mint te magadat. Ez a kijelentés egy cseppet sem lepott meg bennünket, mert ilyesmit vártunk is, de nem állhattuk meg, hogy ne kérdezzük: — Ezt megteheti akkor is, ha nem tér át. Minek ehhez áttérni?

Erre a kérdéseinkre, már csak a vállukat vonogatták és csak ennyit mondtak:

— Ez a vallás áll a legközelebb az elveinkhez.

Közben a társaik elintézték a bejelentést és hazafelé készülődtek

Buteni (Körösbökény) melletti falujukba. Már csak annyit hallottunk, hogy megegyeztek maguk között abban, hogyha áttértek, a környékbeli falvakba indulnak új vallásuknak hívőket szerezni. Egyikük sem akarja elárulni, hogy miképpen jutott arra a gondolatra, hogy éppen a baptista vallásra térjen át. Megbízható forrásból nyert információink szerint, az új tant az Amerikából hazatért falusiak terjesztik. Amerikában ugyanis az utóbbi időben nagy propagandát fejtenek ki a baptista tanok érdekében, különösen a földművesek között keresnek híveket. Ezek közül néhány visszatérve, ugylátszik az arad megyei földművesek között kedveltetik meg az új tant. Ertesüléseink szerint az egyházak lelkeszei a hívők áttérését ellenpropagandával akarják megakadályozni.

(m. r.)

Sport.

Korcsolya-verseny Aradon.

(Jégkocoly, gyorskorcsolyázás és páros műkorcsolyaverseny.)

Kvalitások, szép sportdíjat rendezett hétfőn az Aradi Korcsolyázó Egylet az Eminescu-parkban levő jólapolt jégpályán. Délután 3 órakor vette kezdetét a jég-hockey. Az AAC. és az AKE. csapatai mérték össze erejüket, mely 5:1 eredménnyel végződött az AAC. javára. A szép mérkőzést Striffler Ferenc sportszerűen vezette. A következő szám ifjúsági sportkorcsolyázó verseny volt.

melkkel Amerikában több előadást tartott a szakkörök előtt. Prof. Lexer, a kiváló freiburgi sebész bőr és izomátültetési (u. n. piastrikai) műtétet végzett a filmen Prof. Klapp a berlini sebészeti kőnikáról bemutatta filmen az orsócsonttörések kezelését az általa végzett módszer szerint, továbbá a visszeres csomók műtétének egy új módszerét. A müncheni nőgyógyászati klinikán a normális és a műtėti szülésekről készítettek jól sikerült felvételeket. Propaganda filmek készültek a nemi betegségek terjedéséről és az ellenük való védekezésről, a csecsemő ápolásáról, a nyomorók gyermekek kezeléséről. Ezekon kívül filmeket készítettek Sauerbruch prof. müncheni klinikáján arról, mennyire képesek a művegtagokkal rendelkező háborús rokkantakat műtagjaikat begyakorolni és milyen tökéletesen tudják ezekkel elvégeztetett végtagjaikat pótolni.

Az Einstein film. Ugyancsak a tudomány szolgálatában áll az a film is, amely két évvel ezelőtt a lósággal kézbe hozta egész Berlint s Einstein, relativitás teóriájáról készült. Ezt a meglehetősen elvont könyvből többszöri átolva-

sás után is még közepes matematikai és fizikai tudással rendelkezők számára is nehezen érthető tárgyat egyszerű és világos formában tárja a nézők elé. A film az elmélet bizonyításával foglalkozik és három részben számos példát mutat be a tétel igazolására. A felvételek maguk a filanteknika olyan fejlettségét tükrözik fel, amely egyenesen bámulatra méltó. Nemcsoda, ha Berlin legnagyobb moziáiban, színházaiban nem győztek elégszer bemutatni. — Ennek a filmnek a népszerűségi szempontjából is jelentős szerepe jut, mert ezáltal korunk tudományos életének egyik legnagyobb kérdésével hozza érintkezésbe a népet olyan rétegeit, amelyeknek különben sem volna volna erről a problémáról.

A film fokozatos fejlődése. Az egyszerű felvételek után az optikai készülékek tökéletesítésével lehetővé vált, hogy kicsiny tárgyakról, amelyek csak mikroszkópium segítségével láthatók, nagyított felvételeket készítsenek és a különbözően egyszerre csak egy személy számára látható képet egy egész halgatóságnak láthatóvá tegyék. Így készültek egyes szemeképek

100 méteres pályán. Az 1. csoportban győztesek lettek: I. Kohn Sándor, II. Horváth György, III. Farkas László. A 2. csoportban: I. Pótn Aladár, II. Iliam John, III. Br. Neuman Ferenc. A 3. csoportban: I. Bánfy Endre, II. Risztó György, III. Balogh László.

A sportdélután egyik legkiemelt kedőbb száma a páros táncverseny volt, amelyre az alábbi urakból álló külön zsűri alakult: Hady Antal, Laczay István, Striffler Ferenc és Székely Károly. Négy pár nevezett be a versenyre, ami szép látványt nyújtott. A versenybírák pontozás után döntöttek, a bemutatott gyakorlat erősségi fokozata a helyes testtartás és a tánc ütemének figyelembevételével. A zsűri döntésének eredménye: I. Stauber Margit, dr. Radó Jánossal 20 pont, II. Pick Anna. Veit Ernővel 14 1/2 pont, III. dr. Deák Sándorné, Hartmann Kálmánnal 14 pont.

Az Aradi Korcsolyázó Egylet tervbevette, hogy amennyiben tartós szezon lesz, még egy korcsolya versenyt rendez az idén szélesebb keretekben. Legközelebbre pedig egy jelmezes jégverseny van programba véve.

Skivereny Budapesten. Budapestről táviratozzák: Az ez évi skibajnokság mérkőzéseit szombaton és vasárnap tartották meg. A futó és ugróversenyből álló bajnokság győztese Szepes Béla MAC. lett, aki a futóversenyben az első, az ugróversenyben a második díjat nyerte. A bajnokság második helyezette Haberl Aladár, a harmadik Strauch Gyula lett. Az uszóversenyek a rosszul konstruált ugróverseny miatt nem sikerültek. Az elért legnagyobb ugrások 12—15 méteresek voltak. A Zsigmondy vándordíjért vívott jég-hockey körmérkőzések győzte

a természetből, a virágok, a rovarok, szárazföldi és vízi állatok életéből. Azután jött az u. n. „Zeitupe” feltalálása, amelynek a tudomány szempontjából a legjelentékenyebb szerep jutott. Ennek segítségével lehetővé vált a felvett mozgásoknak legkisebb, a szem számára hozzá nem férhető, fázisait felvenni. Ennek segítségével lehetővé vált a mozgások pontos tanulmányozása. További fejlődést jelent a „Stillstandsrichtung” feltalálása, amelynek segítségével a mozgó kép állóképpé változtatható és így lehetséges az elvégzett mozgás bármely kívánt pillanatának tetszés szerinti ideig való tanulmányozása.

Ha tekintetbe vesszük azt a fokozatos fejlődést, amit a film az utóbbi évek alatt felmutatott és azt a jelentős szerepet, amelyhez a tudományok terén jutott, megérthetjük, hogy Németországban ma már ugyiszólván minden tudományos irányzatot berendeztek filmek levetítésére. Sőt Berlinben a Charité belklinikáján külön osztály van dr. v. Rothe vezetésével, amely kizárólagosan tudományos filmek előállítására és „Lichtbilderabend”-ek megrendezésére szolgál

se a Budapesti Korcsolyázó Egyesület, második a MAC. és harmadik a Magyar Hockey Club lett. Érdekes, hogy a győztes csapatban a legjobb játékos Kehrling Béla, a tennisz világbajnoka volt. A legjobb magyar gyors és műkorcsolyázók a bécsi versenyre utaztak fel, amely azonban a hóol vadás miatt elmaradt.

Németország—Ausztria válogatott mérkőzése. Nürnbergből táviratozzák: Németország és Ausztria válogatott futball csapatai tegnap itt mérköztek meg. A mérkőzést a legnagyobb megépeztésre Németország nyerte meg 4:3 arányban. Az első félidő 3:0 a németek javára eredménnyel végződött. Az első félidőben a németek által diktált erős iramot az osztrákok nem tudták átvenni. A második félidőben az osztrákok teljesen felnyomultak és állandóan fölényben voltak. Juzda, Swatoschi és Horváth egymás után gólt értek el Ausztria javára és ezzel ki egyenlítették, de az utolsó percekben Németország ismét megszerezte a vezetést és ezzel a mérkőzést is megnyerte.

Tea-délután.

(Műsor, Büffe, Tánc.)

(Saját tudósítónktól.) Az Aradi Polgári Jótékony Nőegylet agilis hölgygárdája vasárnap délután kitünően sikerült teadélután rendezett a Fehér Kereszt nagytermében. Rövid, élvezetes műsor vezette be a teadélután. Stern Magda briliáns technikájú zongorajátéka után, amelyet a közönség lelkesen meglapsolt, Konopi Marcsa, az ismert, kiváló táncművész nő egy pompás Pierette táncot mutatott be nagy tetszés mellett. Strasser Ada és Ferenczy István két kuplét énekeltek ezután. Strasser Ada bájos megjelenésével, rutinos előadó készségével és kecses táncmozdulataival nagy sikert aratott. A sikerben osztozott Ferenczy István tanár, akinek sokoldalúságáról már több ízben meggyőződött Arad város közönsége. A Pierette tánchoz és a kuplékhoz Gellért Pál karnagy nyújtotta a precíz zongorakiséretet. Műsor után Arad előkelő uriaszonyai és urialeányai közül a következők szolgáltak fel finom ételeket és italokat a jelenvolt szépszámu közönségnek: A büffe asztalnál Benedikty Imréné vezetésével Rázel Józsefné, dr. Széll Lajosné, Obetkó Mihályné, dr. Pécsy Odönné, Domán Jánosné és dr. Reményi Sándorné. A cukrászdában Mészáros Dánielné vezetésével Z. Váradi Margit, Solymos Ferencné, Schuh Ferencné, Hartmann Ferencné, özvegy Csillag Lajosné, Schuh Ilonka, Rozsnyay Etelka és Ilonka, Biaskovits Eszti. A második büffe-asztalnál dr. Szalay Károlyné elnöknő, özvegy Vojtek Kálmánné és Kintzig Gézné vezetésével serénykedtek a hölgyek. A késő esti órákban megkezdődött tánc a legjobb hangulatban reggel 7 órakor ért véget. A jelenvolt nagyszámu hölgyközönség közül a következők neveit sikerült feljegyezni: Báró Nopcsa Elekné, gróf Porcia Lajosné, Antal Zsigmondné, Fejér Gáborné, Lócs Rezsóné, Joó Béláné, Stauber Józsefné, Probszt Mihályné, Vigyázó Lászlóné, Münz Mártonné, Hargitay Bertalanné, Bakó Ferencné, dr. Stauber Andorné, dr. Keresztes Gyuláné, Csillag Lajosné, Krebsz Józsefné, özvegy Kugler Istvánné, özvegy Schwartz

Zsigmondné, dr. Lukácsy Lipótné, Mayer Ferencné, Polóczy Antalné, Vas Anna, Schwartz Béláné, özvegy Dengl Lajosné, özvegy Braun Ignácné, Weisz Mihályné, Benedek Józsefné (Oradea-mare), Fábian Antalné, Flórian Istvánné, Rossu Sándorné, Angel Magda és Loli, Szalay

Amerika helyett — Magyarország.

(Dr. Gráczy Ferenc temesvári ügyvéd tüzelmel.)

(Saját tudósítónktól.) Január hó 4-ik számában megírta a Közönség, hogy dr. Gráczy Ferenc temesvári ügyvéd, aki különben is évek óta különösen utlevelek szerzésével foglalkozik, ügykörébe felvette az Amerikába való kivándorlás „megkönnyítését” és, amit olyképpen hajjt végre, hogy a kivándorolni akarókat először Magyarországra küldte, ahonnan egy Mayer Ferenc nevű ügyvéd továbbítja őket Hamburg felé.

Megírtam, hogy az ilyen — Magyarországra szóló — utlevelekért dr. Gráczy 4000—4500 lejelet kér és kap és hogy már ez a tény magában is elég bizonyíték arra, hogy a fentförgő esetekben nem pusztán magyarországi kétértelműségekről lehet szó.

Dr. Gráczy ügyfelei közül Suciu Gheorghe nagycsanádi lakos nem akart rejtett utakon Amerikába menni s így feljelentést tett dr. Gráczy ellen csalás miatt.

Dr. Gráczy a cikk megjelenése után 1000 lejt ajánlott fel nekem az esetre, ha tisztára mosom. Én persze erre nem voltam hajlandó s így nyolc nappal a cikk megjelenése után nyilatkozatot tett közzé a Temesvári Hirlapban, amely mint cikkem valótlán állításokat tartalmaz s hogy ezért ellenem megteszi a bünvádi feljelentést.

Vasárnapi nyilatkozatomban már röviden megírtam, hogy fenttartom mindazt, amit dr. Gráczyról írtam s így most csak néhány olyan ténykörömet akarok felémlíteni, amelyek a cikk minden egyes állításának valódiságát fényesen igazolják.

Dr. Gráczy Ferenc a szóban forgó teleplező cikk megjelenése után felkereste Jonescu György ügyvédjelöltet, s tőle a feljelentéshez csatolt bizonyítékokat visszavette, amit igazol a következő:

Nyilatkozat. Alulírott elismerem, hogy Suciu György nagycsanádi lakos utlevél ügyére vonatkozó összes bizonyítékokat átvettem. Nagycsanád, 1924. január 7. Dr. Gráczy, Todor Suciu, Ana Jonescu, tanúk.

Ezzel a nyilatkozattal beigazoltást nyert, hogy dr. Gráczy három nappal a cikk megjelenése után Nagycsanádon járt s „az összes bizonyítékokat” átvette s így világos, hogy ezek a „bizonyítékok” kompromittáltak voltak, mert különben Gráczynak nem kellett volna azokért Nagycsanádra utazni.

De mindemmel határozottabban beszél az alábbi nyilatkozat, ame-

lyet dr. Lintia Livius ügyvéd ur bocsájtott rendelkezésemre:

Nyilatkozat. Dr. Gráczy Ferenc temesvári ügyvéd ur nyilatkozatára válaszul a következő:

1. Tény az, hogy Suciu György nagycsanádi lakos megjelent az irodámban és felkért, hogy dr. Gráczy Ferenc ügyvéd ur ellen — aki nek amerikai utlevél megszerzése végett 4000 lejt átadott, de ő az utlevelet nem szerezte meg — a feljelentést tegyem meg — köllégjáról lévén szó, nem vállaltam az ügyet.

2. Tény az, hogy Suciu Jonescu György ügyvédjelölt urhoz fordult tanácsért, akinek Suciu földije, valamint tény az is, hogy a feljelentés meg lett szerkesztve és azt Suciu György ad is írta.

3. Tény az, hogy Jonescu György ur több ízben telefonon fel szólította dr. Gráczy Ferenc ügyvéd urat, hogy a 4000 lejt térítse vissza, amit nem tett meg. A Közönségben megjelent közlemény meg jelenése után jött fel hozzám egy Petcu nevezetű ur társaságában, kijelentve, hogy Suciu-tól Magyarországra szóló utlevél megszerzésére kapott megbízásf.

4. Tény az, hogy dr. Gráczy a gör. kel. karácsonyi ünnepek alkalmával Csanádra utazott, ahol Suciu Györggyel elintézte a dolgot, aminek szüleménye a már fent leközölt és az alábbi nyilatkozat:

— Alulírott könyilatkozatom, hogy a köztem és Jonescu György ügyvédjelölt ur között, mint Suciu György nagycsanádi lakos képviselője között létrejött megágyezés következtében nem fogok sajtópert indítani a Közönség ellen, cikkei miatt bizonyos utlevelekre vonatkozólag, amelyeket Suciu György részére megcsináltam, ha nevezett lap ezen cikket rektifikálja. Nagycsanád, 1924. évi jan. 7. Dr. Gráczy Ferenc, Todor Suciu, Ana Jonescu tanúk.

Dr. Lintia Livius ügyvéd ur fenti nyilatkozatához még csak annyit kell megjegyezni, hogy Suciu György dr. Gráczy Ferenc ellen a feljelentést tényleg megtette, azt alá is írta, s ez csak azért nem lett beadva, mert időközben dr. Gráczy a felet otthonában felkereste, s a pénzt neki visszaadta. Az egész ügyben különben is nem az a fő, hogy van-e feljelentés, hanem hogy elővette-e dr. Gráczy Ferenc a terhére rótt cselekményt vagy nem. Ezeket pedig a fentiek kötségtelenül bizonyítják.

Dr. Gráczy különben fent-

(Gena) Tiborral akét csak nemrég tartóztatott le az aradi ügyészség annak idején közösen tartott fenttródt. Bugél Jenő.

Angel István dr.

ezüstlakodalmá.

(Az aradi polgármester családi ünnepe.)

(Saját tudósítónktól.) Kedves és megható ünnepet ült tegnap este dr. Angel István aradi polgármester családjával. Tegnap volt 25 esztendeje, hogy Angel István, a városi mérnöki hivatal műszaki segéd-tisztviselője ottérhoz vezette Grünwald Flórárt, Grünwald Ferenc üvegnagykereskedő, kereskedelmi és iparkamarai elnök leányát. Azóta huszonöt esztendő telt el és a műszaki segéd-tisztből dr. Angel István polgármester és négygyermekes boldog családapa lett. Az ezüstlakodalmat szűk családi körben ülte meg a polgármester és neje. Az ünnepélyen a családtagokon kívül csak a polgármester legközelebbi rokonai és néhány gyermekkorú barátja volt jelen.

Az első felköszöntő után az ezüstlakodalmas pár gyermekei egy gyönyörű virágcsokrot nyújtottak át az ünnepelteknek. A csokorban egy mirtuszág volt, amelyen egy fehér selyem szalag csüngött és azon arany betűkkel volt beírva: „Igy volt.” Mellette egy ezüst buzakalász és annak selyem szalagján: „Igy van” és egy arany kalász szallagjára „Igy legyen” volt beleírva.

Az ünnepeltek könyekig meghatóta a kadves figyelem. Majd ifj. Székely Károly, Székely Károly CFR. felügyelő fia egy virágkosarat nyújtott át az ünnepelteknek, amelyen egy kis piros és egy arany papucs csüngött. Ifj. Székely egy saját szerzeményű ötletes verssel szimbolizálta az átadott virágkosarat, a rajta csüngő papucsokkal. Dr. Angel István és neje hálás szavakkal köszönték meg az ünnepelést és a társaság a reggeli órákig a legjobb hangulatban töltötte el az éjszakát.

Vadák a vasutasok ellen a Lloyd-tárgyalásán.

Grün Samu vádja a Lloyd-tárgyaláson.

(Saját tudósítónktól.) A Közönség vasárnapi számában már röviden megemlékeztünk arról a tárgyalásról, amelyet szombaton délután tartottak a temesvári Lloyd-bírószág előtt a Kamler Zoltán és Grün Samu temesvári fakereskedők között létrejött szerződés megszüntetése tárgyában.

A tárgyalás szenzációs részletét Grün Samu felszólalása képezte, aki úgy a Lloyd bíróság, mint a nagyszámu hallgatóság legnagyobb ámulatára védekezéséül a legsúlyosabb vádakkal illette úgy a jugoszláv, mint a románai vasutasokat.

Nyíltan hangoztatta, hogy a hiányzó 76.800 jugoszláv Koronát az akkori zombófi állomástörök megvesztegetésére köllött fordítani, egyezer lejt pedig Tóthi vulkán állomástörök kapott, mint köllő azért, hogy a szükséges gagonokat kiutalják.

Nagyon jól tudjuk — mon-

dotta — hogy miként kell a vas-
títal dolgozni.

Az egyházmegyei alapítványi
pénztárnak felmerült hányra vo-
natkozólag az egyik tiszviselőt
gyanúsította meg, hogy ez sik-
kasztotta el azt a 8000 lejt, ame-
lyet neki kellett volna elszámolni.

Értesülésünk szerint a vasut-
igazgatóság Grün Samu ellen rá-

galmazás miatt bünvádi feljelen-
tést fog tenni, mert felszólalásá-
ban az egész vasuti személyzetet
a legsúlyosabb vádakkal illette.

A Líloyd-bíróság — függetlenül
a Grün ellen folyamatban lévő
eljárástól — január hó 24-én hoz-
za meg ítéletét, melyet érthető ér-
deklődéssel várnak jogászi és ke-
reskedői körökben.

Vörös István dr. milliárdjai.

(A gyorsan értékesített vagyon nem fedezte a kárt. —
Több milliós kölcsön Temesvárról.)

Dr. Vörös István kárára történt
több milliárdos sikkasztás még
mindig élénken foglalkoztatja Te-
mesvár és Arad közönségét. Az
eddig hírek úgy szóltak, hogy dr.
Vörös István magyarországi ak-
tívái fedezni fogják a nagy össze-
gű veszteséget. A magyarországi
értékeknek hirtelen történt áruba
bocsátása szombaton tetemes kár-
ral járt Vörös István drra, akinek
gyorsan kellett a pénz és nem volt
deje ingatlanainak és egyéb érté-
keinek eladásához az ilyen alkak-
kor megnyilvánuló verseny kihatá-
sára.

Vörös István dr., hogy magyar-
országi hitelezőit teljesen kielé-

gitse, kénytelen volt kölcsönt ké-
resni Romániában. A károsult vál-
lalkozó jelenleg Temesváron tar-
tözkodik, ahol tárgyalásokat foly-
tat egy nagyobb pénzintézet ve-
zetőségével. Beavatott helyről
nyert értesülésünk szerint a neve-
zett pénzintézetnél dr. Vörös Ist-
ván hét millió lej kölcsönt vesz
fel, hogy ebből magyarországi
ügyeit végleg rendezze. Informá-
torunk szerint a kölcsönt igénybe-
vevő Vörös dr. érdekltséget vál-
lal a nevezett banknál. A tárgya-
lások ez ügyben még nem fejeződ-
tek be és Temesvár pénzügyi kö-
rei érdeklődéssel várják annak
eredményét.

szombaton: Mintha álom volna.
Szombaton d. u. 5 órakor: Trilby.
Vasárnap d. u. 3 órakor: Hattyu-
lovag, 6 órakor: Mintha álom volna,
9 órakor: Éljen a király. (Francia
bohózat.)

• Aradi színházi műsor, Szerdán:
Szibill. C. bérlet. Csütörtökön: Uj-
rokon, vigiáték. A. bérlet. Pénteken
nincs előadás. Szombaton: Diadal-
mas asszony, operette-bemutató. C.
bérlet.

• A Lubinszky-gyermekék vendég-
játéka. Három bájosan kedves gyer-
mek — három kiforrott kis művész.
A legidősebb, a tizenhárom éves kis
Tibor már beérkezett híres mozi-
színész, aki a Koldus és királyfi című
gyönyörű film főszerepét játszotta és
hatalmas sikert aratott. Ez a meleg,
közvetlen kis művész ezúttal a szín-
padról szól a közönséghez és a kri-
tika csak az lehet róla, amilyen tehet-
séges a mozivászonon, ugyanolyan te-
hetséges a színpadon is. Testvéreje,
a tizéves Mancsi kitűnően táncol,
megrázó drámai erővel interpretál
szomorú szononokat és finom hu-
morról kedvesen naiv dolgokat. A
legkisebbik, a nyolc éves Lilike, egy
ennivalóan bájos csöppség sokat
igérő kis művésznő, akiben annyi a
természetes színészi öserő, hogy va-
lósággal csodálatba ejtette a közön-
séget. A kis művészek rövid egyfelvo-
násosokat játszottak, kuplékat énekel-
tek, táncoltak és őszinte meleg sikert
arattak. Ezek igazán csodagyerekek.
Lubinszky papa is igen tehetséges
színész és 3 is együtt játszott gyer-
mekeivel egy szindarabban. Hasonló-
képpen Lubinszky mama is, amellet,
hogy ilyen tehetséges gyermekeket
mondhat magáénak, kedves színész-
nő. A vendégszereplő kis művészek
eddig előadásait télt ház nézte végig
és a kis művészek csak hálával gon-
dolhatnak vissza aradi sikereik-
re. (k. s.)

• Luca Ghyssa klasszikus tánc-
estélye. Szombaton este az aradi
Kulturpalota nagytermében mutatták
be Luca Ghyssának, a kitűnő aradi
táncművész tanítványai tudásukat.
Ritka művészi szervezetben volt része

a Kulturpalota nagytermét megtöltő
közönségnek, amely meleg elismerés-
sel honorálta a táncművész munká-
ját és művészetét. Tiszta és értékes
művészet volt az, amit nyújtottak.
Minden szám a szépség jegyében
gyönyörködtette a nézőket. Külön-
sen kivált a növendékek közül
Deutsch Mancsi tudása, aki ritmiku-
san és tökéletes művészzel oldotta
meg táncbéli feladatát a zenével fi-
nom harmóniában. Egnérier érde-
kes s kidolgozott mozuulatai kifejező
erővel hatottak. Bodnár Klári ss Sző-
mörkényi Magda is értékes haladásról
és táncművészeiről tettek bizonyoságot.
Küry Klári biztosan és ügyesen
mozog, szombati sikere méltó volt
eddig sikereihez. Szép és meleg si-
kere volt a többi számok előadójának
is, az ünneplésből és tapsból mind-
egyiküknek kiutott. Táncos Duci,
Weiszberger Márta, Himmelfarb Ma-
rienne, Vigyázó Mária, Horovitz Ve-
ra, Kohn Vera, Wiegenfeld Eva és
Klári, Mairovitz Anna, Eva és Mar-
git, Gott Erzs, Berecz Berta, Dénes
Klári, Vámos Évi, Fischer Módi és
Baba, Lengyel Vera, Halmos Böske,
Szerényi Kató, Demetrian Jetta,
Gantner Lili és Égi Angéla tánc-
művésznők intenciói szerint oldották
meg a feladatukat. Sok taps volt a ju-
talmuk. A műsor utolsó számaként
Luca Ghyssa, a tanárnő Sinding ze-
néjére harci táncot írtett. Szuggesz-
tív erővel, egyszerű rugékonyság-
gal tolmácsolta a tánc és a zene ha-
ngulatát. Élmeny volt, ahogyan ez a
fiatal és szép művésznő táncolt. Az
egy-egy számokat Luca Onora zong-
oratanárnő művészi finomsággal
kísérte. (b. i.)

• Aradi újságírók jelmezesestélye
február 2-án a Központi szálló nagy-
termében.

• Sevcik kvartett hangversenyét
olyan hatalmas érdeklődés előzi meg,
amilyenre már régen nem volt pél-
da. A január 17-iki, csütörtöki hang-
versenyt zeufolt ház nézi végig az
aradi Kulturpalotában. Jegyek még
Scherhag kézimunkaüzletében kap-
hatók.

• Aradi színházi hírek. Vörös ma-
lom, Molnár Ferenc nagy szenzációt
keltett színjátéka, a Vörös malom,
január 24-én kerül színre az aradi
színpadon. A rendkívül mesészövé-
ssel bíró darabot érdekessé teszi a
tulajdonképeni vörös malom, a
„Psychokorruptor lélekronológus”,
amely technikai beállításával valóság-
gal frappirozza a közönséget. Ezt a
hatalmas személyzetet és színpadi
felkészültséget igénylő darabot, az
aradi színház, a szerző instrukciói
szerint, a leprecízebben állítja ki.
A sok körültekintést igénylő rende-
zés munkáját Tompa Béla és Darvas
Ernö végzik. A színháznak a Vörös
malom előadása alkalmából sikerült
a tavalyi szezonban kiváló ked-
vencét. Gergely Gizit is vendégsze-
replésekre megnyerni, aki Mimi sze-
repét fogja eljátszani. — Sybil. A ki-
tűnő Bródy—Martos—Jacobi ope-
rett, a Sybill, amely annyi forró szin-
házi estét váltott ki eddig is, szerdán
ismét műsorra kerül, a címszerepben
Bartók Etussal. A többi szereplők
szintén a régié lesznek. — A diadal-
mas asszony. Csajkovszky J. Péter-
nek, a hírneves orosz zeneszerzőnek
műveiből állította össze Klein József
Sécsi karmester A diadalmas ass-
zony egyszerű zenéjét. A valóban
diadalmas operett a kontinens szin-
házaiban rendkívüli siker mellett ke-
rült színre. A darabot Aradon Tom-
pa Béla rendezzi, aki egyben Mencsi-
kov tábornagyot is játsza. A diadal-

mas asszony, Katalin című Bartók
Etus lesz, kívülük fellépnek még
Szeghő Lili, Sereghy Andor, Gyöző
Alfréd és Ekecs Ferenc. Az operette
bemutatója szombaton lesz. Tekin-
tettel a rendkívüli érdeklődésre, a
Diadalmas asszony és Vörös malom
jegyei már mai naptól fogva váltha-
tók a pénztárnál.

• Waldbauer Kerpely quartett ja-
nuár hó 24-én. Jegyek kaphatók
Scherhag kézimunka-üzletében Ara-
don.

Hogy áll a lej?

1924. január 16-án 100 lejzet ártékai

- Nálunk:
- 2.78 svájci frankot
 - 10.80 francia frankot
 - 14000 külföldi magyar koronát,
 - 16.800 tényleges magyar koronát,
 - 17.400 belöldi magyar koronát,
 - 34.600 osztrák koronát
- Zürichben 2.80 frankot
Párisban 10.75 frankot K-1
Budapestben 14.700—16,200

A Szeszértékesítő közgyűlése.

(A felborult szeszszindikátus izgal-
mas ülése.)

(Saját tudósítónktól.) Nehány
mappal ezelőtt beszámoltunk arról
a nagyjelentőségű közgazdasági
eseményről, hogy a romániai
szeszszindikátus felborult. A szesz-
szindikátus felborulásával a szesz-
gyárosok súlyos helyzetbe kerül-
tek, mert midőn a szeszgyárosok
a szeszeldás körül visszanyerték
kezüket olyan nagy iramban in-
dult meg a verseny, hogy a szesz-
árak az előállítás ár alá estek. A
szindikátus felborulásának oka —
mármint megirtuk — az volt a szindi-
kátusi tagok közül többen nem tar-
tották be a szindikátusi szerződést
és a szindikátus által megállapított
menyiségnél nagyobb kvantumot
termeltek és hozták forgalomba.
Két tag emiatt szerződésileg bizto-
sított jogára hivatkozva felmond-
ta a szerződést és kilépett a szindi-
kátusból. A két tag kilépése maga-
után vonta a szeszszindikátus fel-
borulását. A Romániai Szeszértéke-
sítő Részvénytársaság, amely nem
mindenben azonos a szeszszindiká-
tussal természetesen továbbra is
fennmaradt és január 15-ére rend-
kívüli gyűlést hívott egybe azzal
a céllal, hogy igyekszik olyan dön-
tést provokálni, hogy a felmondott
tagok a felmondástól visszaálljanak
és így a szeszszindikátus to-
vábbra is működjön, mert ellenke-
ző esetben a szeszgyárosok létét
és az állam szeszadóbevételét ko-
moly veszély fenyegeti.

A rendkívüli közgyűlésre, ame-
lyet kedden délelőtt nyitottak meg
Erdély minden nagyobb városából
érkeztek delegáltak. A zárt köz-
gyűlésen báró Neuman Károly és
nagyiklodi Tischler Mór felváltva
elnökök. Temesvárról Tauszig Jó-
zsef szeszgyári igazgató jelent
meg a közgyűlésen. A délelőtti ta-
nácskozások egész délután két
óraig tartottak, majd délután foly-

Irodalom, művészet

Csodaszarvas.

(Bemutató a temesvári színházban.)

A színházi kommunikék azzal
csábították a közönséget, hogy
egy minden eddiginél erotikusabb
darabot kap, pedig egy Aischy-
lomi drámamaiságra beállított tra-
gédiát nyújtottak, amely ebben a
beállításban jóformán csak undort
keltett. Ezt azonban el lehet-
tett volna kerülni, ha groteszk
francia pikantériára állítják be a
darabot és a súlyos drámai han-
gok helyett könnyed, felületes bo-
hózat hangulatára szűmelik a
„Csodaszarvas”.

A szerző a tulzásba vitt férfir-
feltékenységet akarja kiganyolni,
s ezt eddig szokatlan, groteszk esz-
közökkel teszi. Teljesen valószí-
nűtlen, hogy egy férj maga kergeti
feleségét a falu összes férfiai kar-
jaiba csak azért, hogy megtudja,
kivel csálja meg, ha — tényleg hűt-
len hozzá. A groteszk, valószínű-
tlen helyzeteket az előadás meg-
menthette volna, ha színtén gro-
teszk, farsangi alapra helyezkedik.
Hogy ezt nem tette, az a rendezés
hibája.

Sipos Zsigmond a címszerep-
ben egy meghibbant agyu férfit
játszott, akin gyakran mutatkoz-
tak az örület jelei. Fekete Irén pe-
dig mint Stella tulnéhez, tuldrá-
mai volt. Tulsokat sirt, tulsokat
vibrált a hangja. Koturnusban járt,
mint valami ógörög sorstragédiár-
ban. A szerep különben sem nekí-
való. Igen színpadikus volt Hor-
váth Laci és Karsay Károly, Szisz-
táyné és Erdélyiné Károly Klára is
jól megállták a helyüket. (— él.)

• Temesvári színházi műsor, Szerda
Mintha álom volna! (Operett-
bemutató.) Csütörtökön, pénteken,

tarták a megbeszéléseket, este kilenc óráig azonban nem tudtak a szeszszindikátus további fenmaradásának kérdésében megállapodásra jutni. A tanácskozások mindvégig izgatott hangulatban folytak, a tanácskozásokról azonban nem adtak a nyilvánosságnak közleményt.

Jubiláris Atléta-bál.

(A Huszonötéztendő AAC. estélye.)

(Saját tudósítónktól.) Fényes

ünnepségek keretében illi meg az Aradi Atlétikai Club fenállásának 25 éves jubileumát. A kiváló és népszerű sportegyesület már elkészítette a különböző évszakokban tartandó ünnepségek programját, amelynek bevezetője a szombat éjszakai atléta-bál volt. Kétszáztagú rendezőgárda fáradozott a siker érdekében, ami természetesen nem is maradt el. Tíz óra előtt rövid ünnepélyes aktus folyt le a bálteremben. Palágyi Jenő dr. az AAC. elnöke rövid beszédben ismertette a 25 éves sportegyesület érdemes múltját, majd felkérte Laczay Endréné az AAC. díszelnökönjét, hogy a jubileum alkalmából készített emléktáblákra elismerő üzeneteket írjon. Laczayné néni dr. Angel István polgármester néhány meleg és elismerő szó kíséretében ült az emléktáblákra, majd a kiváló sportklub pártoló tagjai verték ki szegelyből az emléktáblákat, az AAC. jelvényét. A cigány rázendített a Jávára, a jelen volt előkelő közönség megszakítás nélkül csapongó jókedvvel táncolta a modern táncokat a kora reggeli órákig.

Az atléta bálom jelen volt hölgyek névsora a következő: Asszonyok: dr. Robu Jánosné, dr. Angel Istvánné, Laczay Endréné, dr. Palágyi Jenőné, dr. Korányi Barnáné, Vuipe Józsefné, Stambor Józsefné, Deutsch Andorné, Prokopetz Emilné, dr. Kabócbó Györgyné, özvegy Csillag Lajosné, Szablóczky Jánosné, dr. Petz Lipótné, dr. Mladin Severné, dr. Krepil Jánosné, dr. Schmiéd Jánosné, Leölkés Béláné, dr. Török Dezsőné, Schullhof Andorné, Vagyázó Lászlóné, Guttman Oszkárné, Molnár Lászlóné, Kornis Árpádné, Nagy Imréné, dr. Fetter Elemérné, Institutor Ferencné, Lukács Jánosné, Rodler Gézáné, Kalmár Lászlóné, Körössy Mihályné, Hajós Gézáné, Hönig Lászlóné, Schwelengraber Kálmánné, Roth Györgyné, Steinhübel Lajosné, Timkó Lajosné, dr. Grumáz Lászlóné, Jakobi Gyuláné, Bérczy Lajosné, Hehs Vilmosné, dr. Krepil Jánosné, Dömötör Lászlóné, Gátfalvi Henrikné, Gencsy Béláné, Rattay Józsefné (Nagyhalmágy), Kulik W. Vilmosné, Beregszászi Lajosné, Somogyi Jenőné, Szentgyörgyi Józsefné, Szabó Norbertné, Bozsó Jánosné, Steinitzer Dezsőné, Nagy Gézáné, Burza Kornélné, H. Székely Gizzi, Vas Anna,

Apponyi Károlyné, Rákóczy Józsefné, Remyé Jánosné, özvegy Vas Andorné, Bakó Lászlóné, özvegy Fritz Jánosné, Dobozy Jánosné, Szida Lászlóné, Kiss Károlyné, Hoffmann Lajosné, Königstorier Gusztávné, Gazdag Artákné, Apponyi Gyuláné, Hrangiczky Gusztávné, Wolf Gusztávné, Kövesdy Aajosné, Kemény Györgyné, Stanity Györgyné, Karos Miklósné, Varjassy Ilonka, Némethi Ernőné és Sármezey Anna.

Leányok: Angel Magda és Joli, Deutsch Mancsi, Szablóczky Magda, Telcs Lili (Makó), Jancsóvic Janka, Elemér Mancsi, Timkó Ella, Reinhardt nővérek, Jakobi Annay, Hehs Magda, Bérczy Ilon-

ka, Puy Leonka, Vas Mancsi, Várfalvy Elza, Mihály nővérek, Salgó Böske, Fika Mariska, Dobozy Bab, Beregszászy Bab, Szentgyörgyi Elvira, Némethy Bab, Házy Marcsa, Ziegler Irén, Wolf Etel, Kiss Margit és Magda, Königstorfer Böske, Wild Mancsi, Juhász Olga, Szabados Margit, Molnár Erzsike, Halkamasek Anna, Szida Terike, Damján Erzsike és Gizzi, Lippich Nóra, Lukács Böske, Horváth Erzsike, Román Elvira, Papp Lily, Rettay Margit (Nagyhalmágy), Ehrenwald Lili (Radna), Gátfalvi Ili (Sofronya), Nagy Emma, Roth Margit és Piroška, Gazdag Rózsika, Szaiff Boby, Moravetz Elza, Somlay Gizzi és Jolán, Kövesdy Kató és még számosan.

Megszűnik az aradi Dácia kávéház.

Szordán átadják a helyiséget. Hatalmas női divatruház kerül a helyére.

Az aradi Confectio ipari és kereskedelmi részvénytársaság igazgatósága ma ülést tartott, amelyen szóba került a Dácia kávéház kérdése is. A kávéház, amely a legutóbbi időben élen kien foglalkoztatta a közvéleményt holnap, szerdán megszűnik. Az igazgatóság üléséről és a kávéház átadásáról a vállalat egyik vezetőjétől a következő felvilágosításokat kaptuk:

— A mintegy két hónappal ezelőtt alakult részvénytársaság a kávéház helyiségének megvásárlása alkalmával acélból, hogy a közönség ne maradjon megszokott kávéházi kényelme nélkül, megállapodott a kávéház bérletével, hogy egy rövidebb ideig, amíg a Pannónia szálló épületében a kávéház átalakítási munkálatai befejeződnek, a Dácia kávéház üzemét fentartás sáka. A kávéház jelenlegi vezetői azonban, mint a részvénytársaság igazgatósági ülése megállapította, még nem fogtak hozzá a Pannóniában lévő helyiség átalakításához és mivel a részvénytársaság már egy ízben hat héttel meghosszabbította a kávéház üzemeltetésének idejét az igazgatósági ülés úgy határozott, hogy elsősorban a részvénytársaság érdekeire kell tekintettel lennie és a helyiség megnyitásának sürgőssége miatt további meghosszabbítást nem adott a kávéház bérletnek és elhatározta, hogy a helyiség átvételét a holnapi nap folyamán tartja meg.

Az igazgatóság a kávéházi közönség zavartalan kényelme céljából érintkezésbe lépett a Központi szálló tulajdonosával, aki hajlandónak nyilatkozott a volt Lloyd helyiségben kávéházat berendezni és már holnap üzembe helyezni, hogy a Dácia kávéház vendégei, amíg a Pannónia helyiségét átalakítják, helyiséghez jussanak.

A megszűnő kávéház helyén a Confectio gyár hatalmas helyiségeit nemsokára megnyitják és Arad város e forgalmas pontján művészi külsejű, látványos áruház

nyílik meg. Ily nagyméretű gyártelep egész Románia területén nincsen és az impozánsra tervezett üzlethelyiség alkalmas lesz arra, hogy Arad idegenforgalmát jelentékeny mértékben emelje.

Házasság 1924-ben.

(Hozzászólások.)

Egy vidéki úriasszony levelezési illatu máj levelét kaptuk ma. Minden sorából kiárad a becsületes, derűs világnézet, egy már-már letűnőben lévő ideális életfilozofia. Ez a hozzászólás híven visszatükrözi, hogy a régi becsületes polgári társadalom miképpen vélekedik a házasságról általában és milyen princípiumokat tart fontosnak egy házasságnál. Az ideális mustól és optimizmustól átfűtött levelet érdemesnek tartottuk szó szerinti leközölni.

Igen Tisztelt Szerkesztő Ur, kérem, engedje meg, hogy én is hozzászóljak a „Házasság 1924-ben” című problémához és némileg tanácsot nyújtsak egy szerencsétlen szerelmes fiatal embernek. A szerelmes fiatal ember, aki jelenleg boldogtalan, mert nem nőülhet meg az anyagiak miatt, még lehet a jövőben nagyon boldog, mert jóakaratu, szerény és jómódlatu. Az anyagiakkal pedig meg lehet küzdeni, csak tudni kell alkalmazkodni.

Nősiüljön meg okvetlen. Részen azért, mert szerelmes és boldogtalan, részen azért, mert olyan pozícióban van, hogy nősiülhet, aztán meg azért is, mert jóra való fiatal ember és ezekből lesznek a legjobb férfiak és családapák. Amikor amilyen fiatal ember esett el a háborúban és amilyen leány van, az ilyen nemes törekvésű férfiaknak nem kell ily kis akadályok miatt elkeseredni és meghátrálni, hanem nekivágni és legyűrni azt. Nem kell okvetlen lakás, butor, ~~szobor~~ meg egy butorozott szobával. Legrosszabb esetben vagy a meny-

asszony, vagy a vőlegény, szülei engedjenek át egy szobát a fiataloknak, esetleg kiutót is, ha lehet. Vegyenek például a pestiekről, ahol sok esetben a leányszobában lakik a fiatal pár. A konyhát használják közösen. A fiatalok alkalmazkodjanak az öregekhez, azok vezessenek, a fiatalok pedig segítkezzenek nekik mindenben. Ne akarjon a fiatalasszony is vezetni, hogy ne legyen két dudás egy csárdában.

Ha az öregeknek még meg van ehhez a testi és szellemi erejük, vezessenek ők, hiszen ez nem tart örökké, nem lesz mindig lakáshiány és lelépés, majd történik építkezés. Kár volna, ha a mostani nehézségek miatt az ilyen szép törekvés, mint a családalapítás dugába dőne. Nősiüljön minden fiatal ember, akinek ahhoz kedve és pozíciója van. De nézze meg ám jól azt is, hogy kit választ magának élete társának, mert egy rossz házasszony, aki nem szereti az urát, gyermekeit, otthonát, a legszerencsétlenebb házasságot idézi elő.

Legyen szerény, törekvő, szeressék egymást, gyermekeiket és otthonukat, alkalmazkodjanak egy-máshoz, a körülményekhez, a környezetükhöz. Le fogják küzdeni a kezdeti nehézségeit és boldogok lesznek. Tisztelettel

Z. R. egy vidéki úriasszony.

Betörések Aradon.

(Három vakmerő betörés egy napon.)

(Saját tudósítónktól.) Arad város hatóságát egy vakmerő banda sorozatosan elkövetett betörése tartja izgalomban. A banda tagjai tegnap három helyen törtek be és mindenütt a legbarbárabb módon dúlták fel az őrizetlenül hagyott lakásokat és elhordták minden elvihető tárgyat. Az egyik betörést a Str. Bucur (Eötvös-ucca) 17. számú házban Löwinger Miksa kereskedő lakásán követték el. Alkulccsal hatoltak a lakásba, a szekrényeket feltörték, székeket, asztalokat felborították és nagymennyiségű ruhaneműt, készpénzt szedtek össze és megszöktek. A másik betörést a Str. Baritiu (Rákóczi-ucca) 13. szám alatt Reismann Jenő házatalmok lakásában történt. A tettesek itt is csaknem hasonló módon jártak el. Összetört butorok hátrahagyása után több ezer lejt értékű ruhaneművel megszöktek.

A legvakmerőbb betörést Bodnár Zoltán aradi fakereskedő Str. Decembrie (Hasszinger-ucca) 6. számú házban lévő lakásában követték el. Este hét órakor valaki becsengetett a lakásba. Csak a cselédeleány volt odaláza, aki ajtót nyitott a csengetésre. Egy magas borkabátos fiatal ember állt az ajtóban és a házigazdát kereste. A leány elutasította a látogatót. Körülbél egy fél óra múlva a cselédeleány gyanus neszt hallott a szobában, betekintett az ablakon és rémülten látta, hogy a borkabátos fiatal ember villanylámpa fénye mellett a szekrények fel törésén dolgozik. A leány segítségért kiáltott, amire a betörő a

puhított kijáraton, amelyet alkalommal nyitott fel, megszökött. A vakmerő betörő csak kisebb értékeket vitt magával. A rendőrség megindította a nyomozást a betörők kézrekerítésére.

HIREK.

Zichy Géza meghalt.

(Az egykarú zongoraművész gróf halála.)

Budapestről táviratozzák, hogy gróf Zichy Géza világhírű magyar egykarú zongoraművész és komponista hetvenöt éves korában rövid betegeskedés után hirtelen meghalt. Zichy Géza, aki az újabb idők egyik legragyogóbb tehetségű zongora virtuóza volt, 1849-ben született a zempléni megyei Szára községben. Az előkelő születésű mágnás már gyermekkorában nagy hajlamot árult el a zene iránt, a legkiválóbb mesterek tanítványa volt s maga Liszt Ferenc és Volkmann Róbert is tanárai voltak. Amikor tízennégy éves korában egy szerencsétlen kimeneti vadászaton elvesztette jobb karját, nem esett kétségbe, hanem bámulatos energiával és szorgalommal balkezes zongoraművésszé képezte ki magát. A múlt század nyolcvanas-kilencvenes éveiben beutazta egész Európát, minden nagy metropolis hangverseny dobogóján szerepelt és sikert sikerre halmozott. Különösen bosszorkányosan fejlett technikája mélyen átértett poétikus zengő előadásmódja tették kedvelté. Mindig jótékony célra lépett fel és a háború alatt sokat zongorázott a hadirokkantak javára. Akkoriban sokat irtak a lapok, mert több karját veszített rokkant zenészt buzdított az egykézzel való játszásra.

Gróf Zichy Géza mint komponista is jelentős sikereket ért el. Alár című magyar történelmi operáját a múlt század végén nagy sikerrel adták elő a budapesti királyi operában és a mű színre került a berlini királyi operában is. Irt még több zenedarabot, indulót és sok munkája még ma is kedvelt hangversenydarab. Több színművet és vígjátékot is irt, a melyeket elő is adtak a budapesti Nemzeti és Népszínházban. Tagja volt a Petőfi és Kisfaludy-társaságoknak és a régi magyar főrendiháznak, tulajdonosa volt számos előkelő külföldi rendjelnek.

A nagy művész az utóbbi időben betegeskedett, míg ma csendesen elhunyt.

Halálát a magyar mágnás családokon kívül a zenevilág is gyászolja.

— Pap I. János püspök kiténtése. Pap I. Jánost, az aradi görög keleti román egyházmegye püspökét magas királyi kiténtés érte. A kiváló főpapnak öfelsége a király az egyik legnagyobb rendjének legmagasabb osztályát adományozta. A kiténtést a hivatalos lap legújabb száma közli.

— Az aradmegyei alispánváltás. Aradvármegye alispáni hivatalát dr. German Joe, a Sighetul-Marmatieire (Máramarosszigetre) áthelyezett alispán, aki most érkezett vissza Bucurestiből, ma délelőtt Georgescu János belügyi vezérfelügyelő, prefektus rendelkezésére Petrutiu Aron mervefőjegyzőnek adta át. Dr. La-

zar alispán, akit Satmarról (Szatmarról) helyeztek Aradra, tegnap megérkezett ide, de visszautazott ismét Satmar-ra, ahonnan a napokban fog újra Aradra jönni, hogy hivatalát átvegye.

— Lord Grey az új angol miniszterelnök. Párisból jelentik: A Mafrin jelentése szerint György angol király lord Greyt bízta meg az új kabinet megalakításával. Felhatalmazást adott az új miniszterelnöknek egy koalíciós kormány megszervezésére.

— Katonai jelentkezések. Az aradi rendőrségen működő katonai ügyosztály felhívja mindazon egyéneket, akik 1877-től 1901-ig születtek és katonai irataik nincsenek teljesen rendben, összes okmányaikkal jelentkezzenek a katonai ügyosztály helyiségében január 21-től kezdve.

— A timisoarai vámfőnök előléptetése. Niculescu Nicolae timisoarai vámfőnököt vámfelügyelővé nevezték ki.

— Új hivatalos órák. Aradvármegye prefekturájának és a prefektúra épületében levő hivataloknak a hivatalos órái holnaptól kezdődőleg reggel 9-től 1-ig és délután 4-től 7-ig. Eddig egységes hivatalos idő volt délelőtt 8-tól délután 2-ig és ezt a beosztást változtatták most meg.

— Eljegyzés. Grünbaum Lili (Nadlac) Rosenberg Manó (Sannicolaul-Mare) jegvesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Szabadegyetem Aradon. Dr. Landt Axel tanár 1924. január 16-án, szerdán kezdi meg felső tanfolyamának előadásait a Strada Bratianu (Weitzer János-uccában) levő állami középiskolában, az első emeleten a 26. számú teremben. Szívesen látja a megnyitó előadásra hallgatóin kívül az összes más érdeklődőket. Szabad bemenet. Dr. Landt Axel az első előadásán kifejti előadási programját és a kultúra és etnika kölcsönhatásáról ad elő. Az előadás este 7 órakor kezdődik. Pontos megjelenés kívánatos.

— Aradi újságírók jelmezestélye február 2-án a Központi szálló nagytermében.

— Felhívás szállótulajdonosokhoz. Arad város népesedési hivatala felhívja az összes aradi szállodabérlőket, vagy tulajdonosokat, hogy pénteken délután 4 órakor okvetlen jelentkezzenek a hivatal helyiségében a Str. Marasesti (Kossuth-u.) rendőrségen.

— Halálozás. Bakay Géza, az „Intercontinentale” szállítási vállalat tisztviselője, rövid szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 16-án délután 4 órakor lesz a Str. Seminarului (Sina-u.) 1. sz. gyászházból.

— Kifizeték a vasutasok nyugdíjait. Aradvármegye prefekturája értesítést kapott, hogy a vasutas nyugdíjasok nyugdíját visszamenőleg is teljes összegében kiutalták. Ismeretes, hogy az Aradon járt Tatarescu kisebbségi miniszternél Georgescu János prefektus, belügyi vezérfelügyelő és dr. Robu János, Arad város főpolgármestere intervenáltak abban az irányban, hogy járjon közbe a nyugdíjasok illetményeinek kiutalása érdekében. A miniszter a megye és a város vezetőinek kérésére meg is tette a szükséges lépéseket és ennek eredményeképpen most megkapta határozott aradi nyugdíjas vasutas család több mint egy fél éve elmaradt nyugdíját.

— Filharmonikus hangverseny a Kulturpalotában január 28-án 28-án. Jegyek Scherhag H. és Fia cégnél.

Megkezdtek az Ulain-pör tárgyalását.

(Ulain semmiről sem akar tudni. — Középeurópai irredentizmust akartak teremteni.)

Budapestről táviratozzák: Az Ulain-bünpör tárgyalását ma reggel kezdték meg a budapesti törvényszék előtt Lenger Jenő kuriai bíró elnöklésével. Ulain tudvalevőleg azzal van vádolva, hogy Magyarországon puccs után akarta el távolítani a kormányt és vezető személyiségeket állásaikból, hogy ő maga és hívei juthassanak uralomra bajor segítséggel. A mai tárgyaláson a közvádat Meszner Tivadar képviselte, a védelmet Rézler Kornél, Hellebrandt János és Zimmermann Lajos látták el. A beidéztet tanúk között voltak Vázsonyi János, Pakots József és Seybold detektív-felügyelő. A tárgyalás megkezdése előtt Ulain kijelentette, hogy ha az ügyészség a zárt tárgyalásra vonatkozó kérelmét a törvényszék teljesítene, akkor még a száját sem fogja kinyitni.

Elsőnek dr. Ulain Ferencet hallgatták ki, aki kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Amikor azt kérdezték tőle, hogyan ismerkedett meg Ludendorffal, Kahrral és Hitlerrel, zárt tárgyalást kért, amit a bíróság el is rendelt. Utána nyílt tárgyaláson mondotta el, miképpen ismerkedett meg Bobulával, Döhmellel és dr. Szemerével. Az első megbeszéléseken szóba került hogy szükség esetén Magyarország látná el élelmiszerekkel Németországot, míg Németország adna embereket és fegyvereket. Ugy emlékezik, hogy 28.000 emberről volt szó. Ekkor még semmi megál-

lapodás nem történt. Döhmel megszerezte a szerződés aláírását. Az első példányt valamennyien aláírták, de ezután mégis furcsának találta, hogy a magyar állam nevében Bobula, aki amerikai állampolgár és dr. Szemere fővárosi orvos irták alá. A szerződés második példányának aláírását meg is tagadta és az első példányt is megsemmisítette. Sem a halállistáról, sem a gajdeszlistáról nem tudott semmit.

Ezután Bobula Titusz kihallgatása következett, aki Döhmellel való viszonyát mondotta el. Integritási mozgalomról volt szó, amelyetők lengyelekkel, olaszokkal, horvátokkal és bajorokkal való együttműködésben képzeltek el. Ő a maga részéről szükségesnek tartotta Ludendorff tábornoknak és Hitlernek Budapestre jövetelét Bobula vallomása során az elnök és az ügyész közös felfogása alapján ezután zárt tárgyalást rendeltek el. Böhmel kihallgatását zárt ülésen rendelték el. Záborszky rendőrfogalmazó, aki Ulaint külföldi útjában feltartóztatta, ismeretes részleteket mondott el. Pakots József nemzetgyűlési képviselő vallomásának bizonyos részére zárt tárgyalást kért, amit el is rendelték. A nyílt ülésen folytatott vallomásban mindazokat az ismert dolgokat adta elő, amiket Döhmel előtte annak idején elmondott. Hogy Döhmel iratokat hamisított volna igazolására, az nem felel meg a tényeknek. Döhmel olyant sem mondott soha, hogy ő beleviszi akciójába a vádlottakat. A tárgyalást folytatják.

— Pollermann Aranka hegedűművész, ki úgy a belföldön, mint a külföld metropolisaiban osztatlan sikert és a kritika feltétlen elismerését szerezte meg, a filharmonikusok január 28-iki hangversenyének keretében fog közönségünknek bemutatkozni. A hangversenyt páratlan érdeklődés előzi meg. Jegyárúsítás Scherhag cégnél.

— Gencsyné jelmezballja 26-án.

— Az Aradi Hajósgylet jelmezestélyét nem január 19-én, hanem január 20-án tartja.

— Révay Lexikon XVI. előjegyzés. Új kiadványok, dossziék. Kerpenél.

— Vásznakat Strasser divatruházában vásárolhat a legolcsóbban Aradon.

— Ismeretlen életmentő. Tegnap este Timisoarán egy nyolcéves fiúcska a Gyár városban egy villamos pótkocsija alá került. A járókelők már attól tartottak, hogy a kocsikerekei szétzúzzák a szerencsétlen gyermek fejét, amikor az utolsó pillanatban egy harminc évesnek látszó férfi hirtelen odaugrott s élete kockáztatásával a fiút a kerekek közül elrántotta, úgy, hogy a gyermeknek nem esett baja. A derék életmentő hirtelen eltűnt a tömeg között.

Révay Lexikon XVI-ik kötete előjegyezhető
▼ Kelethírlapirodában ▼

Silbermann, Jaques Laoretelle szenzációs könyve
10008 KELET HÍRLAPIRODÁBAN

KÖZGAZDASÁG.

Nagy áremelkedés az aradi piacon.

(Gyenge kínálat nagy kereslet, óráról-órára emelkedő árak.)

(Saját tudósítónktól.) Arad városos évektől óta gyakran visszatérő réme az élelmiszerüzemelés ismétléséért. Ma már kénytelenek vagyunk végérvényesen megállapítani, hogy Arad közönsége megdőbentően nélkülözi a régi híres nagy piacokat. Aki az utóbbi időben kennezt a hétköznapi és heti piacokra, szomorúan látta, hogy alig lehet élelmiszert vásárolni. A kínálat gyenge, alig jönnek be vidékről árusítók és az árak gyatrák és drágák. Egyik legfontosabb közszükségleti cikk a tojas eltűnt a piacról. És hogyha lehet úgyva vásárolni, darabja 4.50—5 lejbe kerül. Azt a csirkét, amit ezektől három héttel 25—30 lejért lehetett vásárolni, ma 70 lejért árusítják. A 200 lejes liba ma 350 lejbe kerül és ez az árdragítás napról-napra, sőt óráról-órára folyik az aradi piacon. A kétségbeesett háziasszonyok ha reggelenként végignézik a gyatra választékot és végre hávásárlásra szánják magukat, rájönnek, hogy egy óra alatt 15—20 százalékkal emelkedett mindenek az ára. Az élelmiszerárúsítók „fityülnek” a maximális árakra.

Ugyanez a helyzet az aradi mészárszékekben is, csak nagy protekcióval lehet húshoz jutni és ha mégis valaki húst akar ebédelni, az kénytelen órákig állani egyes mészárszékek előtt, míg reákerül a sor. Ezekből megállapítha-

tó, hogy a helyzet sokkal rosszabb, mint valaha volt. Mert a leginségesebb háborus esztendőben sem emlékezhetett arra senki, hogy egy kiló vajért 180 lejért kérték volna. Így emelkedik a zöldségfélének, a burgonyának és általában mindentéle élelmiszernek az ára egy-két hét óta. Ezek a kétségbeesett állapotok nem véletlenül következtek be, nem is a hirtelen beállott gazdasági pangás idézte elő, mert éppen Arad az a város, amelynek a gazdasági pangást a legutóbbára kellene megéreznie. Alig van Romániának olyan városa, amelyik egy körül volna véve környékéről veteményekkel beültetett földekkel és alig van olyan megyéje, mint Arad megye, ahol olyan intenzíven folyik az aprójószág-gazdálkodás.

Talán éppen ezek az okok idézték elő az aradi élelmiszerüzemelési kait. A környékbeli falvakra és Arad külvárosaira rávetették magukat az élelmiszerüzemelők és horribilis árakat adnak meg a tojásért, a baromfiért és szállítják azokat más városokba. A hatóságoknak már néhányszor sikerült letörni az élelmiszerüzemelők üzérkedéseit, akik valósággal szükségbe döntik a város közönségét. — Most ismét erőlyes kezek kellene, hogy megakadályozzák a folyton súlyosbító élelmiszerüzemelési Aradon.

Valutapiac.

Aradi valutaárak. (Január 15.) Francia frank 9.40, svájci frank 35, dollár 209, dinár 2.30, szokol 6.10, lira 9.20, angol font 8.80, magyar korona 0.0045, osztrák korona 0.0028. — Kifizetések: Budapest külföldi 140, belföldi 174 Béc 345, Prága 6.12, Zürich 36, Milano 9.16, London 8.80, Páris 9.25, Newyork 207, Belgrád 2.30.

Temesvári valutaárak. (Január 15.) Newyork 204, dollár 205, London 872, angol font 880, Páris 9.10 francia frank 10.25, Milano 9.10, lira 9.10, Prága 5.92, szokol 5.75, Zürich 35, svájci frank 35, Belgrád külföldi 2.32, belföldi 2.19, dinár 2.20, Budapest külföldi 138, belföldi 170, magyar korona 163, Béc 350, osztrák korona 345.

Zürichi nyitás. (Január 15.) Newyork 579.50, London 2451, Páris 25.15, Milano 25.40, Prága 16.82.50, Budapest 0.0205, Belgrád 6.55, Bucuresti 2.89, Béc 0.0081.25.

Budapesti devizaközpont jegyzései (Január 15.) Napoleon 102000, Belgrád 334—367, Bucuresti 147—162, London 125000—137350, an-

gol font 125300—137650, Milano 1295—1425, lira 1305—1435, Newyork 29550—32500, dollár 29650—32600, Páris 1280—1410, francia frank 1295—1425, Prága 860—945, Béc 0.41.45—45.50.

Budapesti értéktőzsdéjárt. (Január 15.) Magyar hitel 598000, Osztrák Hitel 156000, Salgó 621 ezer, Rima 128000, Ganz Danubius 4.325.000, Köszén 2.515.000, Kereskedelmi bank 1.305.000, Schlick 102000, Cukor 3.025.000, Olasz bank 28000, Angol—Magyar bank 112000, Csáky 26000, Orsz. fa 610000.

Aradi mozi-hírek.

* Szerdán utoljára kerül színre az Urániában a Cigaretta gróf nő című nagyhatású filmdráma. Két dohánygyári munkásleány kalandos szerelmét viszi a film színre, akik különös véletlen folytán Harry Griffith lorddal kerülnek össze, aki borzalmas tragédia előtt áll: amerikai párbajt vívott, de az utolsó pillanatban az egyik dohánygyári munkásleány megmenti az életnek. Elmenekülnek s a

messzi külföld szerelmesen öleli át őket.

* Sóniajok hídja, vagy Velence titka és rejtelmek nagyhatású film drámának harmadik része csütörtökön kerül utoljára vetítésre az Apollóban. A Sóniajok hídjának III. része megkapóbb, tragikusabb színekkel vázolja s rajzolja meg Michele Zaveco világhírű regényének alakjait s a velencei műemlékek pompás keretét nyújtanak a cselekményhez. A nagy film negyedik része pénteken, szombaton és vasárnap kerül vetítésre.

Elfogott betörő.

(Egy detektív ügyes fogása az ócska-piacon.)

(Saját tudósítónktól.) Még 1923. április 13-án történt, hogy betörték Hubert József aradi főbírtorós lakására és több mint kétszáz ezer lej értékű ékszert és ruhanevet vitték el. A tettesek teljes tájékozottságot árultak el a betörésnél és a rendőrségi nyomozás azon az alapon indult meg, hogy a betörők olyan egyének voltak, akik többször fordultak meg a lakásban. A nyomozás azonban hiába valónak bizonyult, mert a gyanúba vett egyénekre a legszigorúbb figyelem dacára sem lehetett semmit rábizonyítani. Már akkor gyanús volt Schöber Lajos és egy Juhász Márton nevű napszámos, akik több ízben tartózkodott Hubert házában. A rendőrség figyelni kezdte a két gyanús embert, majd házkutatást tartott náluk, de minden eredmény nélkül. A napokban Markov Pál detektívnek feltűnt egy ember, aki értékes feliemmelket árusított az ócskapiacon. Igazolásra szólította fel, az illető igazolta magát, hogy ő Schöber Lajos és azt állította, hogy nagy nyomorban van és saját feliemmeljét árusítja. A detektív a rendőrségi iktatóban megtaftalta Schöber nevét, aki annak idején a Hubert féle betöréssel volt gyanúsítva. Ettől kezdve állandóan figyelte és egy alkalmas pillanatban Schöber Lajost letartóztatta. Házkutatás alkalmával megtalálták nála a Hubert féle betörésből származó holmik egy részét. Schöber beismerte a tettet, amelyet Juhász Mártonnal együtt követett el. Juhász Márton azonban tudomást szerzett a sikeres nyomozásról és megszökött Aradról. A rendőrség megindította a nyomozást.

A szerkesztésért ideiglenesen:

KÖCSY JENŐ.

telel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER.

Pompador levele.

(Pompador asszony nem akart Temesvárra utazni.)

(Bécsi levelezésből.) Az utóbbi napokban arról folyt a vita a bécsi lapokban, hogy levelezette Pompador asszony Mária Teréziával? Az egyik bécsi lap most kimutatja, hogy levelezésről szó sem volt, ellenben a bécsi udvari és állam levéltárban őrznek egy levelet, melyet a Napkirály mindenható kegyencnéje írt Mária Teréziának és amely levél újabb bizonyítéka a hírhedt asszony feneketlen romlottságának. A levél elején Pompador asszony köszönetet mond azért az ajándékért, amelyet Mária Terézia Kazniz gróf utján küldött neki, azután azt írja, hogy a franciák levetették az osztrák dinasztia iránt érzett nevelésgeg előítéleteiket és valósággal rájonganak a császárnőért.

— En is — írja — a legnagyobb hódolattal viseltetem Felséged iránt és végtelenül sajnálom, hogy eddig nem volt alkalmam Felségednél tiszteletemet tenni, még pedig azért nem, mert félek az erénybizottság üldözésétől és nem akartam magamat annak a veszedelmes kitérni, hogy Temesvárra kelljen utaznom. (Ide internálták akkoriban azokat, akik a Keuschbeitskommission szabályzatát megsértették.) Képe volna, hogy Felséged szüntesse meg ezt a zsarnokságot és engedné meg, hogy fővárosában ne az egyházi szentség, hanem a vonzalom dönt sön a szerelmi figyelmében és hogy szabad legyen a titkos szerelem.

Játékkészítő

tanfolyam megnyílik.

Felvilágosítás és beiratkozás naponta d. u. 9—5 között. 448

KATHERINA KLEIN, ARAD, Strada Marasesti 27. szám.

Merle Géza

okl. mérnök és vállalkozó

Arad, Str. Eminescu 8. (Deák Ferenc-ucca 40.) Végez földméréseket, parcellázásokat előnyös árban, traciroz és épít iparvasutakat, ellenőriz építkezéseket. Mindennemű vasbeton vállalkozás. — Úveggel bélelt vasbeton hordók speciális készítése. — A mérnöki irodával kapcsolatos INGATLAN ÉS ÁRUFORGALMI SZAKIRODA. 7462

GARA uri

cipészete

Str. Corvia (Nagydi és Szt. Pál) u. sarok.

Romanovsky Ernő

ablakredőnykereskedés és szerelés

198

Timişoara, IV., Fröbl-ucca 12. sz.

Folyó hó 17-én megnyílik a
Központi Kávéház (volt Lloyd helyiség.)
 Str. Alexandri (Salac-utca.)

Varrógépek, kerékpárok, csillárok, főzőedények

6. sz. utca, Arad, a legújabb beszerzési forrás. Villany és csongószerszámok vállalat, szakmórú javító műhely.

Schwartz

műszerész, Arad, Str. Brancovici (Lázár Vilmos-utca) 3. 14301

Ön köhög? Siessen a Csokoládé Királyhoz Arad, Str. Meşanu (Forray-u.) 2. és vásároljon valódi hársfa-mézcukorkát, arany-eibis malátakivonatot, számaiak gyögcukorkát. Köhögését rögtön megszünteti!

Apró hirdetések.

Házasság.

ÖTVEN ÉVES, kellemes külsejű, intelligens, általános kereskedelmi képzettség és műveltséggel rendelkező, egészséges, vagyonos, de önálló keresettel bíró, özvegy, modern zsidó aranykor házasságra lépne olyan 30-45 év körüli kellemes, fess, intelligens, nemeslelkű zsidó úrnival, (gyermektelen özvegy, vagy leány) kinek vagyoni viszonyai módot adnak, egy kereskedelmi vállalatot, mely egy kiváló katalógus elosztási hivatott, kezdetén anyagilag támogatni. Komoly, közvetlen és teljes címet tartalmazó szíves megkeresések „Realls” jelirre Kelet hírlapjára Arad küldendők. Diszkrétioéri becsületbeli szavatosság. Leveleket eredetben visszaszolgálok. 10.006

Alkalmazás.

PERFEKT német gépiró levelezőt, ki mérlegképes könyvelő is keresek. Bloch papírüzlet. 318

MEGBIZHATÓ boltiszolga felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 319

KIFUTÓ FIUK felvétetnek HIRLAPIRODA Arad, Str. Románulul 2. 389

ELŐKÉLŐ üzletbe utalványok kiszolgálására felfoglatnak. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 390

MAGÁNYSÓ nő házfelügyelő állást keres, főzést vállal. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 448

MINDENES főzőnő kéttagú családnak ajánkozik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 447

ES WERDEN Junge Gesunde Absolventen der Oberrealschule die sich in Topometrischen Arbeiten praktisch auf bilden wollen und als Tüchtige Topometer sich eine Zukunft zu Gründen aufgezogenen. Schriefft und Zeichen proben mit offerten an adresse Ingenieur I. de Swiechni, Jasi, Pacurar 56. 442

GYERMEK mellé mosást vállaló bejáró leányt felvesz Faragó. Arad, Strada Eminescu 13-7. 10.005

PERFEKT szakácsnő és szobaleány azonnalra felvétetik. Arad, Ortutay-palota, II. em. 11. ajtó. 15.003

TARNOVA község (Aradmegye) jegyzőségénél román nyelvben tökéletes férfi, vagy nő, irnoki és anyakönyvvezető-helyettesi állást nyerhet. Ajánlatok jegyzőhöz intézendők. 452

JÓ bizonyítványokkal rendelkező száraz dada 5 hónapos gyermek mellé felvétetik. Cím Hoffmann Ottó Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 20. 451

EGY mindenre káros keresztetik. Dr. Brasch Arad, Str. Crisan 8. 10.006

FŐZNI tudó mindenre nagy fizetéssel kis családnak keresetik. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában. 455

Vétel és eladás.

HÁLÓ- és szalonberendezés. Iredem, hintaszék, ebédlő és ágy elé való szőnyegek, függönyök, amattanemű, ágynemű, asztalterítő, arany órák, ezüst gyertyatartók, ezüst karsatt-óra. Biermayer szalon, kis divány, scheslon, könyvszekrény, ágyak, antik poharak, dísztárgyak, kézimunkák, stb. eladó. Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. 1000

EZÜST és dísztárgyakat, szőnyegeket, antik dolgokat, háztartási cikkeket, fémnemezeket, butorokat, bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

PODRASZ berendezés, 3 garnitúra eladó. Roreknál János Obitoroc (Gyorok). 442

GYERMEKKOCSI alig használt, olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 453

RÖVID, fekete zongora eladó. Arad, Piata Sft. Sava (Kelemen-tér) 5. 16.001

ELEGÁNS gyermekkoscsik legolcsóbban kaphatók. Mindennemű gyermekkoscsikvitást vállalom. — Zsolnai majolika, virágállvány eladó. Arad, Str. Simeon Bahlint 19. (Dessewffy-ucca). 454

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és színes szőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota). 11895

ANTIK BUTOROK, modern és régi festmények, perzsa szőnyegeket, műtárgyak, antik fűző és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghívásra kiutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépművészeti Szalon Arad Ortutay-palota címre küldendők. 13578

EREDETI világos norvég csukamáj-olaj Marke Aarsaether, görvélykóros, tüdőbajos, fejletlen, sápadt, angolkóros, gyenge gyermekeknek és felnőtteknek. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 14133

HA olcsón és elegánsan akar berendezkedni, vegyen antik butort Salon Artisticeben. Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 20. 110

ANTIK butorok eladók, üres szoba kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 305

STELAZSOK, nagy lisztes láda, takaréktűzhely, mindenféle butor eladó. Arad, Bul. Regina Maria 25. II. 21. 368

HÁLÓSZOBA berendezés eladó. Cím Arad, Str. Doamna Balaşa (Purgly Lajosné-ucca) 126. szám. 388

Nagy szobás elsőrendű modern lakást a város szívében olcsó hárbér mellett ajánlok átvételre.

Ajánlok megvételre: Ujonnan épült földszintes nagy bérházat beköltözhető 3 szobás lakással. — A város legforgalmasabb helyén álló nagy jövedelmet hajtó hatalmas tizetházat. — Kisebb-nagyobb birtokokat az aradi határban és Arad-megyében.

Keresek megvételre: Kisebb magánházat, valamint nagyobb bérházakat.

Dijmentes műszaki vélemény.

Áruforgalmi irodám ajánl mérnök és szakmabeli urak b. figyelmébe eladó műszereket, u. m. teodolitok, körzők, acél mérőszallagok, szögfürtők. — Vasúti anyagok állandó forgalma. 7403

MERLE GEZA oki. mérnök

Ingatlan- és Áruforgalmi Szakirodója ARAD, Strada Eminescu 8. (Deák Ferenc-ucca 40. I. emelet.)

NEGY SZEMÉLYES luxusautó olasz gyártmányu, üzemképes, eladó. Szabó drogeria Arad. 10.005

Lakás.

DISCRÉT SZOBALÉRT minden árat megfizetek. Ajánlatokat „Ritkán használom” jeligére az Aradi Közlöny kiadójában kérem. 450

BUTOROZOTT szobát keres vasút környékén konyahasználattal fiatal házaspár. Cím Wallinger hirdetőjében Aradon. 15.003

Ingatlan.

ARAD, STR. COSBUC (Wesselényi-ucca) 61. számú magánház 3 szoba fürdőszobával eladó. Bővebbet ugyanott a déli órákban. 307

LAKÁST, megjelölést egyszerre kap, ki falusi házamat (korcsma, bolt, darálómalom) bérebe, vagy megveszi. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 367

CHISINEUN (Kisjenő) főúton, vasútállomástól 10 perc, magánház 6 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel, istálló, kocsiszin, tengeri göré magtár, hízaldával és 300 négyzetöl kerttel eladó. Értekezni Schuller János Chisineu (Kisjenő). 10.005

EMELETES bérházat, vagy magánházat keresek megvételre. Cimeket „Komoly vevő” jeligére az Aradi Közlöny kiadójában kérek. 444

BELVÁROSBAN három szobás, elő-, fürdőszoba, cselédszobás saroklakás, sarokszoba fizeték átalakítható, teljes fűszerüzlet berendezéssel, öt éves szerződéses átadó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 16.001

Ünletoik.

EGY nagymagtár perjámosi fűtőterem, iparvágány és villanytelep mellett, bármilyen iparvállalatnak, modern mozinak alkalmas, eladó, vagy bérbeadó. Schann János Perjámos 601. házszám. 441

EGY fűszerüzlet korcsmahelyiséggel, fűtőteremmel, lakással együtt szabad kézből eladó. Cím Arad-Séga. Str. Apropul Purice (Szilágyi Dezső-ucca) 11. szám. 446

GYÓGYSZERTÁR bérbeadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 301

Oktatás.

FIÁTALEMBER zsidó tantárgyakból órákat ad. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 445

Ellátás.

KOSZTOT, esetleg ellátást is adnék. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 440

TELJES ellátásért perfekt francia nő keresek. Cím Kelet hírlapjára Arad. 10.006

Különféle.

EGY betegségtől meggyötört nő ezuton fordul a nemesen érző emberekhez és kéri őket, hogy aki enyhíteni akarja fájdalmait, nyomasztását, könyörödményait a következő címre juttassa. Arad, Str. Episcopul Ciorgariu (Vécsei-ucca) 3-5. sz. 100

ÜZEMBEN levő rentabilis erdőkitermeléshez megfelelő tőkével társulnék. Levelek „Elsőrangú szakember” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadójában kéretnek. 369

Találós kérdés:

OLCSÓ TEA, KUM és KÁVÉ

Legfinomabb csokoládé, citrom, narancs és dió, mandula vagy meggyoró, Cognac, Liqueur és borok.

Legjobban hol kaphatók?

Megfejtés: 14292

ATLANTICA

Kávés és tea behozatal, Arad, (Fischer-palota).

Egy éves göndörszörű mangolica tenyészkának eladók.

Czárán Viktor

gazdasága 439 Sepsőuş (Sopros Aradmogyó).

Buzát, zabot, tengorit, lisztet és szénát minden mennyiségben vesz és elad DOINA-cég, Arad, Strada Baritiu (Rákóczi-ucca) 5. sz. 365

Kifutó fiu

16 fizetéssel felvétetik. Cím a kiadójában.

Bánati Falpári- és Fekereskedelmi R.-T. Timisoara.

Főüzlet: Erzsébetváros, Közégl-u. 2. Telefon 144. II. Fióküzlet: Belváros, Kadetiskolával szemben. Telefon 51.

Minden nemű épület- és tűzifa-nyas legolcsóbb napl Aron TŰZIFA Slenként, motoronkét, kivánatra aprítva és hűsítve szállítva. 309

Nyomtatott az Aradi Közlöny rotációs gépén. Kiadóhelye: Arad, szomszédházban.